

LÆRER

BLADET

UKRAINSKE SKOLEBØRN // Lige nu kommer der flere og flere ukrainske flygtningebørn til de nyoprettede modtageklasser på Korsløkkeskolen, der for en tid er genåbnet i Odense Kommunes kursuscenter Phønix i Schacksgade. Alting forandrer sig hele tiden på skolen. Også antallet af elever. Den 19. maj vil der være otte klasser med højst 10 elever i hver. Sandsynligvis rykkes modtageklasserne ud på skolerne. **Side 4-5**

**KORSLØKKESKOLEN GENÅBNET
MED UKRAINSKE SKOLEBØRN**

Odense Lærereforening
Danmarks Lærereforening kreds 82

Odense Lærereforening
Klaregade 19, 2. sal
5000 Odense C
Tlf. 6612 6890
082@dlf.org
Odenselaerereforening.dk

Åbningstider

Mandag:
Kl. 9.30-16.00
Tirsdag og onsdag:
Kl. 9.00-15.00
Torsdag: Kl. 9.00-16.00
Fredag: Kl. 9.00-13.00
Formanden træffes efter aftale.

DLF/A - FYN

Forskerparken 10 D, 1. sal,
nr. 31 & 32
5230 Odense M
Tlf. 7010 0018

LærerBladet

Erik Schmidt,
ansv. redaktør
erik@fjordager.com
Bladet redigeres journalistisk.
Lederen og den redaktionelle linje er ikke nødvendigvis udtryk for foreningens holdning.
Redaktionen er afsluttet 8. 5. 2022.

Foto:

(Hvis ikke andet er nævnt)
Erik Schmidt
Forsidefoto: Ukrainske flygtningebørn undervises på Korsløkkeskolen af Mette Overbjerg Andersen og Madeleine Hogrefe Madsen.

Næste blad

Udkommer ca. 13. 9. 2022.
Deadline 22. 8. 2022.

Netudgave:

Odenselaerereforening.dk

Oplag: 2.500 stk.

Grafisk tilrettelægning og tryk:

Stibo Complete

INDHOLD

ARBEJDSTIDSAFTALEN A20 // – Skoleplanens overordnede formål er at skabe overblik over ledelsens prioriteringer for skoleåret, men den pædagogiske debat skal udbredes til alle lærere, så den kan kvalificere vores ledelse, siger Dalumskolens TR, Maja Vangslev.

side 6-7

A20 PÅ DALUMSKOLEN // Arbejdet med A20 og skoleplanen har ført til en opblomstring af samtalekulturen på Dalumskolen. Skoleleder Thomas Mahler vil gerne lede på et oplyst grundlag. **S. 6-7**

ODINSKOLEN // At være "Verdens bedste Robotskole" kræver målrettede bestræbelser på at indarbejde robotter og teknologiforståelse i undervisningen. Det er der i første omgang sat 25 millioner kroner af til. **S. 16-17**

CO-TEACHING PÅ EJERSLYKKESKOLEN // Hen over tre år får Ejerslykkeskolen tildelt 6. mio. kr. til et udviklingsarbejde, der skal gøre inklusionsarbejdet bedre og nemmere. Skolen vil bruge midlerne til co-teaching på 4. og 7. klassetrin, men også til støttemodeller, der karakteriseres som "mellemformer". **S. 8-9**

- 4 **Nye skemaer hver uge**
- 6 **Pædagogisk debat kvalificerer ledelsen**
- 8 **Kun Ejerslykkeskolen fik midler til forsøg ...**
- 10 **Kæmpeproblemer med unges mentale helbred**
- 11 **Tik Tok Town og lavt selvværd**
- 12 **OLF MENER**
- 13 **Ny styrelse og forandring af generalforsamling**
- 15 **En stærkt bevægende oplevelse**
- 16 **Verdens bedste robotskole**
- 18 **Hvad siger Grundtvig i dag?**
- 20 **Hvad gør skolen ved den demokratiske udfordring?**

NOTITS

NYE MODTAGEKLASSER

Odense Kommune har oprettet modtageklasser for nyankomne børn i skolealderen på den tidligere Korsløkkeskole.

Odense Lærereforening mener, det er den helt rigtige vej at gå, når man skal lære et nyt sprog. Trykke rammer med få kendte lærere er med til at give den bedste start i et skoleforløb. Det har OLF kæmpet for i en årrække bl.a. via DSA-netværk, Lærerbladet mm.

Lærere med dansk som andetsprogskompetencer og erfaring med at undervise nyankomne elever er hentet ind fra skolerne i Odense.

17%

Så meget udgør faldet i ansøgninger til læreruddannelsen fra 2021 til 2022.

Kilde:
Foreningen Danske Professionshøjskoler

NY OLF-STYRELSE

Fredag d. 18. marts kunne vi endelig afholde fysisk generalforsamling med efterfølgende fest – og det blev en rigtig god generalforsamling med en flot tilslutning!

Der var genvalg til Charlotte Holm og Dennis Vikkelsø og kampvalg til de øvrige pladser i styrelsen. På side 13 ses den nye styrelse.

Generalforsamlingen besluttede, at overgå til generalforsamling hvert andet år, således at generalforsamlingen bliver afholdt i lige år, med valg til diverse poster i styrelsen.

Måske kan det gøres enklere

Erik Schmidt
LærerBladets
redaktør

I VALGKAMPEN op til byrådsvalg den 16. november 2021 var politikerne fra forskellige partier enige om, at folkeskolen skulle tilføres midler.

Flere penge, mere frihed og lavere klasseloft var de dominerende bud fra højre til venstre, fra rød til blå.

Nu skulle der tænkes langsigtet. Nu var der lappet huller. Der er kommet styr på det socialiserede specialområde. Nu skulle der investeres. Nu skulle der lægges en langsigtet plan for udviklingen af folkeskolen i Odense.

Det var rådmand Susanne Crawleys konklusion på Odense Lærerforenings vælgermøde. Og hun blev ikke mod-sagt.

HVAD ER DER SÅ SKET?

På udvalgets første møde den 18. januar 2022 havde man en indledende drøftelse om ønsker og ambitioner for børn- og ungeområdet.

På mødet den 26. april blev der så endelig lagt op til drøftelse af en samlet plan. Men i en lidt træls partystopper af et oplæg fra forvaltningen hed det, at en ny udviklingsplan ”eller strategi for et udvalgt område skal gerne spille sammen med det igangværende værdimæssige eller strategiske arbejde på området.”

Med garanti for absolut tankefor-stoppelse inden B&U-udvalget overhovedet vil komme i nærheden af at tale om udvikling eller plan, skulle udvalget desuden trækkes igennem disse tre meget abstrakte spørgsmål: Hvad skal en fælles retning kunne? Hvilket indhold og niveau ønsker udvalget at arbejde videre med? Hvilke tilgange og involvering ønsker udvalget?

HVAD KOM DER SÅ ud af dette møde?

Tja, foreløbig får udvalget igen på udvalgsmøderne den 31. maj og 21. juni ”mulighed for at fortsætte drøftelserne om et begyndende indhold for en fælles retning og konkret forholde sig til en plan for det videre arbejde.”

Hvis udvalget engang skulle lykkes med at komme forbi vej bumpene, så venter der stadig en række møder med skolens parter, for Susanne Crawley forestiller sig, at både skoleelever og deres forældre skal inddrages i drøftelserne.

Hertil kommer, at Crawley vil have nedsat en form for udviklingsråd eller et såkaldt advisory board.

Måske er demokratiet bare så svært og langsomt. Men måske kunne det gøres med større slag og dog enklere.

Hvad med om Susanne Crawley, B&U-direktøren og skolechefen satte sig sammen med Charlotte Holm og Dennis Vikkelsø fra Odense Lærerforening og skoleledernes formand Simon Hempel-Jørgensen og stykkede en plan sammen, som derefter kunne files til i B&U-udvalget og clearers med borgmester Peter Rahbæk Juel, inden den kom i byrådet.

Naivt, måske. Men den hårdtprøvede folkeskole i Odense kan ikke vente i årevis, og det kan Susanne Crawley heller ikke. Crawley kan ikke være sikker på, at hun har sin post, når vi skriver 1. januar 2026, og hun må udnytte sin nye – ganske vist relative – styrke efter valget i 2021 til at krone sine tanker med rådkvindelig stamina og en løfterig, operationel plan. ▲

Måske er demokratiet bare så svært og langsomt. Men måske kunne det gøres med større slag og dog enklere.

GOD ORGANISATIONSPROCENT

På arbejdspladserne er langt, langt de fleste lærere og børnehaveklasseledere medlem af Danmarks Lærerforening. Mange skoler og arbejdspladser har en organisationsprocent tæt ved 100%. Det gælder over halvdelen. En pæn del er endda helt oppe at ringe på de 100%.

Vi arbejder som fagforening for bedre løn- og arbejdsvilkår. Vi arbejder med at omsætte arbejdstidsaftalerne A20/A21 til forandringer i den rigtige retning ude på skolerne. Vi arbejder med løntjek. På skolerne har TR en vigtig nær og tæt funktion i kraft af vores overenskomst. Der er mange medlemsfordele i at være organiseret.

Forskningen inden for børn og unges trivsel og læringsudbytte ved fjernundervisning har overvejende negative resultater.

Dansk Psykolog Forening i fagbladet
Folkeskolen, 29. 4. 2022

LØNSTIGNING PR. 1. APRIL

Som en del af overenskomstresultatet i 2021 stiger lønnen pr. 1. april 2022. Lønstigningen kommer, da fritvalgstillægget stiger fra 0,83% til 1,38%, hvilket betyder en lønstigning på mellem 180 kr. og 210 kr.

Man vælger selv, om man vil have frit-valgstillægget udbetalt sammen med den almindelige månedsløn, eller man vil have det indbetalt på sin pensionsordning i Lærernes Pension.

Børnehaveklasselederne stiger yderligere ca. 240 kr., idet grundlønnen for børnehaveklas-seledere hæves.

Nye skemaer hver uge

DE UKRAINSKE SKOLEBØRN // Alting forandrer sig hele tiden på den genopstandne Korsløkkeskolen, der er etableret som modtagelsesskole for ukrainske flygtningebørn i Odense. Per 12. maj er der fem klasser, den 19. maj vil der være otte.

De ukrainske skoleelever på vej fra Korsløkkeskolen til fodboldklubben OKS' bane- og legepladsanlæg.

- Det handler om at give eleverne en tryk hverdag, siger lærer Lykke Sand Jørgensen. - De skal gerne have oplevelsen af at gå i skole og ikke tænke på, hvornår de skal tilbage til Ukraine.

TEKST & FOTO Erik Schmidt

Hver dag byder på forandringer på skolen for ukrainske børn i Odense. Den hører til på tredje sal i Odense Kommunes kursuscenter Phønix i Schacksgade, som tidligere rummede Korsløkkeskolen. Som fuglen i det kendte sagn er skolen nu genopstået - under navnet Korsløkkeskolen. I hvert fald for en tid.

Skolen åbnede 20. marts, omtrent en

måned efter at det russiske militær rykkede ind i Ukraine og brutalt smadrede bygninger, mennesker og fremtid for landet.

Børnene, der hedder sådan noget som Maksym, Dana, Yarollov, Dima og Yasmina, går i modtageklasser, der ikke er aldersbestemte, men dog kun må indeholde tre årgange ad gangen. Efter den 12. maj

er der fem klasser og fra den 19. maj vil der være otte. Til den tid vil der være i alt ca. 80 elever.

Først for nylig har de ukrainske flygtninge kunnet få opholdstilladelse, og ingen ved, hvordan verden ser ud om bare få måneder. Alting forandrer sig hele tiden.

IKKE ALLE HAR FÅET CPR-NUMMER

Der er nyt skema hver uge, ingen rutiner, jævnligt nye elever, nye klasser og nye lærere, og skoleleder Erling Pedersen, der ellers var gået på pension, arbejder 9-10 timer om dagen, siger han. Han har ingen sekretær. Han må også være den, der skaffer lærebøger, linealer og limstifter.

Noget af tiden har han dog en assistent i form af ukrainske Marina Skok Nielsen, der selv har stillet sig til rådighed som frivillig, mens hun læser til psykolog.

Eleverne får rigtige trykte, analoge lærebøger, for Korsløkkeskolen er endnu ikke oprettet i det nationale system, og derfor kan eleverne ikke få noget Uni-login. De kan heller ikke komme på Aula og de forskellige digitale undervisningsplatforme, som ellers i stort omfang har erstattet de analoge materialer i dagens folkeskole.

Desuden er der stadigvæk (3. 5. 2022) 1/3 af eleverne, der ikke har fået et cpr-nummer.

For Erling Pedersen er situationen tilsvarende analog. Han lægger skoleskemaet med fysiske brikker. Men det skyldes simpelthen, at han finder det hurtigere.

FRIVILLIG NØGLEMEDARBEJDER

Marina, der er dansk gift og har boet i Danmark i 16 år, henvendte sig selv, da hun hørte om skolen, og hun er blevet et helt centralt bindeled mellem forældre og skole. Hun fungerer også som tolk.

De fleste ukrainske børn kan kun meget lidt engelsk, så især i konfliktsituationer, kan der være brug for én, der kan forstå, hvad børnene siger. Lærerne må i høj grad klare sig med mimik og gestik.

Det er da også Marina, der fortæller børnene, at LærerBladet er på besøg

Dansk sprog er omdrejningspunktet i undervisningen. Her er det lærer Mette Overbjerg Andersen, der underviser.

Erling Pedersen, der ellers var gået på pension, er igen blevet skoleleder. Han har ingen sekretær og arbejder 9-10 timer om dagen, siger han. Noget af tiden har han dog en frivillig assistent i form af ukrainske Marina Skok Nielsen

denne solskinsdag i maj, og at der vil blive taget billeder af dem på afstand og på en måde, så man ikke tydeligt kan se, hvem de er.

– Æv, siger de, for de vil gerne fotografere. De er lige så livlige som danske børn, men måske bedre til at gå på to rækker. Det gør de, da de sammen skal ned på legepladsen ved OKS-anlægget på Østerbæksvej. Det kan de godt lide.

En 6-årig dreng føler, han bliver drillet af en lidt større dreng og henter lærer Lykke Sand Jørgensen, der får snakket og vist drengene til rette uden store problemer.

Børnene er påvirkede af krigen, men ikke traumatiserede. De er på et ret tidligt tidspunkt rejst ud af landet sammen med deres mødre, mens deres fædre er blevet

hjemme i Ukraine for at arbejde eller forsvare landet.

For næste kuld af flygtningebørn fra det hærgede østland gælder måske ikke det samme. De psykiske problemer forventes at blive større, og kravene til lærerne vil vokse.

BØRNE VIL GERNE LÆRE DANSK

Lykke Sand Jørgensen er udlånt fra Provstegårdskolen foreløbig frem til sommerferien. Hun har været lærer i 12-13 år og undervist i "dansk som andetsprog" i fem år. Ligesom de andre lærere har hun erfaring med undervisning af børn med flygtninge- eller indvandrerbaggrund.

Hun udveksler ideer og erfaring med andre lærere, bl.a. Madeleine Hogrefe Madsen fra Dalumskolen, Mette Overbjerg Andersen fra Åløkkeskolen og Charlotte Christiansen fra Agedrup Skole.

Lykke Sand Jørgensen vil gerne have mere erfaring.

– Godt, at der nu er større forståelse for vigtigheden af, at man bliver taget godt imod, siger Charlotte Holm.

– På en måde er det et kursus for mig, en måde at få mere erfaring på.

– Det handler om at give eleverne en tryk hverdag. De skal gerne have oplevelsen af at gå i skole og ikke tænke på, hvornår de skal tilbage til Ukraine. Det meste i undervisningen drejer sig om at lære dansk, og det vil de heldigvis gerne.

Lærerne leger sproglege med eleverne og er hele tiden opmærksomme på ord, artikulation, mimik og gestik. Deres kropssprog er tydeligt.

Hvis det kniber med at forstå eleverne bruger de appen Google Translate.

Alle ser de opgaven som en spændende udfordring, og alle har tydeligvis erfaring i at udtrykke sig på andre måder end rent sproglige.

MANGE UBEKENDTE

Odense Lærerforenings formand, Charlotte Holm, der selv har stor erfaring med undervisning af elever med et andet modersmål end dansk, er tilfreds med modtagelsen af de ukrainske børn.

– Det er glædeligt, at der nu bliver udvist en større forståelse for vigtigheden af, at man bliver taget godt i mod.

Arrangementet med ukrainske skolebørn på kursuscentret Phoenix har en foreløbig udløbstid ved sommerferien.

Hvad der skal ske med skolen derefter, er ikke besluttet endnu.

– Der er mange ubekendte, siger Erling Pedersen.

– Vi ved ikke, hvor mange flygtninge fra Ukraine, der kommer, og vi ved ikke, hvor mange, der rejser tilbage. Men det er sandsynligt, at modtageklasserne rykkes ud på skolerne. ▲

Pædagogisk debat kvalificerer ledelsen

ARBEJDSAFTALEN A20 // Arbejdet med arbejdstidsaftalen A20 og skoleplanen har genfødt samtalekulturen på Dalumskolen. - Vi arbejder med med lysten og modet til at ytre sig kollegialt i fælles forsamlinger, siger tillidsrepræsentant Maja Vangslev.

TEKST & FOTO Erik Schmidt

Arbejdet med den stadig så godt som nye arbejdstidsaftale A20 og skoleplanen har på Dalumskolen været anledning til at puste liv i en generelt svækket samtalekultur.

Aftalens indhold med krav til bedre forberedelse, gennemsigtighed i lærernes planlagte arbejdstid, en tydeligere og mere præcis opgaveoversigt, tillid til lærernes dømmekraft og ikke mindst til udarbejdelse af skoleplanen, har været med til at ændre kulturen på skolen og tilliden til hinanden.

Ved sidste års arbejde med skoleplanen erfarede både tillidsrepræsentant Maja Vangslev og skoleleder Thomas Mahler fra Dalumskolen, at nogle af temaerne fortjente en dybere og bredere behandling,

og derfor fortsatte de drøftelser i efteråret for at blive bedre klar til dette års arbejde.

- Skoleplanens overordnede formål er at skabe overblik over ledelsens prioriteringer for skoleåret, men den pædagogiske debat skal udbredes til alle lærere, så den kan kvalificere vores ledelse, siger Maja Vangslev.

Derfor arbejdes bevidst med ikke blot åbenheden, forståelsen og tilliden mellem lærere og skoleledelse, men også med lysten og modet til at ytre sig kollegialt i fælles forsamlinger.

Tør vi være uenige? Det spørgsmål er blevet stillet til lærerne både i Faglig klub og på personalemøder, og det har vist sig, at mange kolleger ofte undlader at blande sig i debatten af frygt for at gøre skade på

relationer eller muligheder, siger Maja Vangslev.

- Derfor er vi meget optaget af rammerne for drøftelserne.

DELTAGELSESMULIGHED FOR ALLE

Skoleleder Thomas Mahler erkender, at mange møder de seneste år har haft karakter af orienteringsmøder.

- Coronaepidemien har spillet en rolle her. Det har ikke været nemt at holde møder, når vi på lange stræk havde 15-30 sygemeldinger om dagen.

- Men nu prøver vi at arbejde med, hvordan vi skaber en reel deltagelsesmulighed for alle. Hvordan vi orkestrerer en drøftelse.

På et personalemøde blev alle bedt om

Som skoleleder er Thomas Mahler glad den nye udvidede dialog.

- Når jeg skal træffe de afgørende beslutninger, vil jeg gerne gøre det på et oplyst grundlag, siger han.

- Jeg føler simpelthen, at den nye samtaleånd har givet mere energi.

at forholde sig til fire centrale elementer i en åben samtale: 1) at deltage, 2) at lytte, 3) at holde fokus og 4) at "blive i sig selv".

Det er især gjort med henblik på at opnå en forståelse af, hvad achilleshælen hos hver enkelt måtte være.

- Vi gik simpelthen meta på drøftelse og talte om grundlaget for samtale.

-Man skal jo helst turde sige noget for at kvalificere debatten uden at være bange for at sætte sine relationer på spil.

Det har medført en konkret ændring i møderne.

LEDELSE PÅ ET OPLYST GRUNDLAG

- Vi kunne se, der var behov for at øve sig, siger Thomas Mahler, så nu har vi som konsekvens indført en regel om, at der til ethvert personalemøde skal være et drøftelsespunkt.

- I stedet for alene at tale om, hvem der har vagten i gården kl. 11.50, så taler vi for eksempel om, hvad der er en god pause for eleverne.

Som skoleleder er Thomas Mahler glad den nye udvidede dialog.

- Jeg føler simpelthen, at den nye samtaleånd har givet mere energi.

- Der er selvfølgelig magt i rummet, erkender han. Men når jeg skal træffe de afgørende beslutninger, vil jeg gerne gøre det på et oplyst grundlag, og selv om man er uenig med mig, så skal man ikke tro, man senere vil blive "slagtet".

Både Maja og Thomas vil gerne have, at skoleplanen ikke bare er et skrivebords-papir, men kan være relevant og have betydning for alle.

- Vores skoleplan overholder de formelle krav, men det er vores mening, at den simpelthen skal være vores overordnede plan for skolen. Den er mere end en formalitet.

IKKE FORLADE SIG PÅ TRADITIONEN

Thomas Mahler blev ansat som skoleleder på Dalumskolen i 2018, og Maja har været på skolen i 14 år, hvoraf hun har været tillidsrepræsentant i to.

Begge er således i forholdsvis nye funktioner, og de har begge følt, der var behov for noget på skrift om skolen.

- Dalumskolen har været en skole, der bygger på kontinuitet og "sådan plejer vi at gøre". Men der er sket så meget nyt, og der er ny ledelse, så man kan ikke bare forlade sig på traditionen.

Arbejdet med skoleplanen på Dalumskolen begynder langt tidligere end samarbejds mødet mellem leder og lærerkollegiet om skoleplanen.

Det var ved den lejlighed, at tillidsre-

Arbejdet med arbejdstidsaftalen A20 og skoleplanen har på Dalumskolen været anledning til at puste liv i en generelt svækket samtalekultur.

- Skoleplanens overordnede formål er at skabe overblik over ledelsens prioriteringer for skoleåret, men den pædagogiske debat skal udbredes til alle lærere, så den kan kvalificere vores ledelse, siger tillidsrepræsentant Maja Vangslev.

præsentant Maja Vangslev og skoleleder Thomas Mahler blev klar over, at deres intentioner var overens. Der kunne være uenigheder, men deres hensigter om at skabe en god skole var de samme.

- Det skaber en grundlæggende tillid, siger Maja Vangslev.

Hver mandag mødes hun med Thomas Mahler for at drøfte fælles emner, der angår skolen.

Maja Vangslev føler, at hun får god tid til sit hverv som tillidsrepræsentant.

- Jeg har vel 5-6 timer om ugen svarende til 3-4 lektioner.

MERE TYDELIGE OPGAVEOVERSIGTER

Skoleplanen skal udarbejdes og fremlægges for lærerne, inden lærernes opgaveoversigter udleveres. Også opgaveoversigterne er blevet forbedret.

- Vores opgaveoversigter er blevet mere tydelige, siger Maja.

- Tingene er i højere grad pindet ud. Tidligere havde vi en ret stor pulje til "øvrige opgaver". Den er blevet minimeret.

Nu er det kun opgaver under 60 timer om året, der ikke er forsynet med timer, men

selve opgaverne figurerer på oversigten.

Thomas Mahler betragter opgaveoversigten som en forventningsafstemning.

- Vi har løbende drøftelser om opgaverne. Hvis en opgave har taget overhånd, og en lærer ikke kan "få det til at hænge sammen", så finder vi en løsning, siger Thomas Mahler.

SIKRING AF FORBEREDELSESTIDEN

A20 skulle blandt andet sikre lærerne bedre tid til forberedelse.

- Det sikrer vi gennem flere forhold, siger Thomas Mahler.

- Vi bruger aldrig medarbejdere som vikarer, vi har skemalagte teammøder, og vi har et forholdsvis lavt undervisningstimal. Der er kun 1-2 lærere, der er oppe på 750 timer, så der skulle være god tid til forberedelsen.

Desuden har vi en strukturlagt mødedag til forskellige type møder.

Skolelederen synes i det hele taget, der er kommet større professionalisme på skolen.

- Men det tager tid at indarbejde en ny arbejdstidsaftale.

- Nu håber jeg bare, at der ikke allerede kommer en ny aftale om tre år igen! ▲

– Det vil typisk være dansk- og matematiklæreren, der får timer sammen, og det vil gavne den faglige indsats, siger lærer Henrik Vorager, der også peger på trivselsfordele. Her er han sammen med 7. kl. på Ejerslykkeskolen og lærer Eva Diemer Jacobsen.

Kun Ejerslykkeskolen fik midler til forsøg med tolærerordning

INKLUSION // Ejerslykkeskolen får tildelt 6. mio. kr. over tre år til et udviklingsarbejde, der skal gøre inklusionsarbejdet bedre og nemmere. Skolen vil bruge midlerne til co-teaching på 4. og 7. klassetrin, men også til støttemodeller, som karakteriseres som ”melleformer” i skolens ”ressourcecenter”. Andre skoler får ikke tilsvarende midler.

TEKST & FOTO Erik Schmidt

Når skolerne tildeles midler til specialundervisning, sker det efter en ny model. Den rammer især skoler med mange elever med flygtninge- eller indvandrerbaggrund.

Ejerslykkeskolen er én af dem. Her har op mod 60 procent af eleverne en udenlandsk baggrund.

Netop denne kendsgerning er én af grundene til, at det er blevet Ejerslykkeskolen, som har fået en særbevilling og er blevet udpeget til at arbejde med et treårigt udviklingsforløb med to-lærerordning på udvalgte klassetrin, den såkaldte co-teaching.

– Måske har det også betydet noget, at vi plejer at levere, bemærker skoleleder Jan Beck-Larsen diskret.

Han betragter dog ikke den store andel af elever med udenlandsk baggrund som et problem i sig selv, men mener der er tale om sociale udfordringer.

Med udviklingsprogrammet følger 6 mio. kr. fordelt på tre år.

6 MIO. KR. TIL CO-TEACHING OG MELLEFORMER

– Vi prøver at skabe både læringsmæssig og social trivsel, og her mærker vi de stør-

ste udfordringer på 4. og 7. årgang, fordi der er nogle velkendte problemer i overgangene mellem 3.-4. klasse og 6.-7., siger skolelederen, der også nævner, at skolens inklusionsklasse vil få glæde af de ekstra midler.

– Den ene million bruger vi på co-teaching med to lærere i nogle af timerne på 4. og 7. klassetrin.

– Den anden million lægger vi i vores ressourceklasse. Her har vi elever med et generelt læringsefterslæb

Jan Beck-Larsen, der indtil Odins skolen får ansat en ny leder også bestrider leder-

posten på Vollsmoseskolen, har i et stykke tid været bekymret for Ejerslykkeskolens fremtidige økonomiske grundlag, så han glæder sig over de ekstraordinære midler.

Som nævnt afsættes der ikke kun midler til co-teaching, men også til skolens "ressourcecenter", hvor der arbejdes med støttemodeller, som karakteriseres som "mellemformer". Altså støttemodeller, der ikke lever op til kravene til decideret specialundervisning, men omvendt giver støtte op til ti timer om ugen til elever, der så kan bevare et tilhørsforhold til deres almenklasse.

HAR SJÆLDENT HAFT TOLÆRERTIMER

Lærer Henrik Vorager er for tiden lærer på 6. & 7. årgang og AKT-vejleder, og han skal også næste år være hovedlærer på 7. årgang. Netop på 7. årgang får de to klasser hver otte lektioner med to lærere i klassen samtidig.

– Det er spændende. Jeg har i mine 27 år på denne skole kun sjældent haft tolærertimer og kun i projektuger, men jeg tror, det er fremtiden. Det er en af de måder, hvorpå vi kan få overskud til inklusionsarbejdet, der slider på mange lærere.

Henrik Vorager har netop som AKT-vejleder afleveret nogle bud til skolen på initiativer, der kan gøre inklusionsarbejdet nemmere, og co-teachingen er netop én af de anbefalede foranstaltninger.

Han håber, at tolærerordningen vil give bedre mulighed for at udføre klasselærerfunktionen tilfredsstillende, selvom den i dag ikke figurerer på opgaveoversigten

med 75 timer, som den gjorde før 2014.

– Det vil give mere tid til fællesskabsaktiviteter og til at tage sig af de elever, der har særlige behov, mere tid til indberetninger og underretninger, som der er en del af.

Men i hver klasse deles lærerne for tiden om klasselærerens traditionelle opgaver, og det betyder, at timetallet til den slags arbejde for hver lærer ikke overstiger 60 timer pr. klasse, og dermed ikke behøver at blive angivet på lærerens opgaveoversigt.

ET FAGLIGT SPOR OG ET TRIVSELSSPOR

Med co-teachingordningen vil en klasses to hovedlærere få tid sammen. Co-teaching indebærer, at de to lærere planlægger, gennemfører og evaluerer undervisningen sammen.

– Der er både et fagligt spor og et trivselsmæssigt spor, mener Henrik Vorager.

– Det vil typiske være dansk- og matematiklæreren, der får timer sammen, og det vil gavne den faglige indsats.

– Men der er også trivselssporet, som gør, at vi nemmere vil kunne tage ud af huset, at vi bedre kan tilrettelægge deciderede trivselsforløb eller føre elevsamtaler. Det er svært at nå i en hverdag, hvor forberedelsestiden er mindre end tidligere.

Henrik Vorager frygter ikke, at co-teachingen vil kræve mere kommunikation, flere møder, mere forberedelsestid.

– Det er sandsynligt, at det vil gå sådan. Vi må håbe, det højner kvaliteten, og vi

må afpasse opgaven efter tiden. Det er det muliges kunst.

NU OGSÅ AGENT

Tid vil der også skulle bruges på evaluering af det treårige projekt.

– Der skal testes, når vi starter i august, når vi er halvvejs, og når vi er ved afslutningen. Men jeg er spændt på, hvordan man vil måle en udvikling, for jeg vil være nervøs, hvis man kun bruger karaktererne som retningsgivende.

Henrik Vorager er såmænd også blevet udnævnt til "læringsagent" i et andet projekt, som Odense Kommune har iværksat i et toårigt perspektiv. Det bærer overskriften "Mangfoldige læringsmiljøer" og er netværksbaseret. Alle skoler i Odense deltager.

– Som læringsagent skal jeg være med til at facilitere møder i årgangsteams. Der skal også komme noget aktionsforskning af UC Lillebælt ud af det.

– Som læringsagenter får vi nogle timer til det, og det skulle gerne spille sammen med co-teachingen og arbejdet med "mellemformer". Men jeg er interesseret i at vide, hvor stort et arbejde, det er.

INGEN KOMMENTARER

I alt fem skoler var blevet bedt om at komme med deres bud på, hvordan forsøget med to- og trelærerordninger kunne udmøntes på deres skoler. Men kun Ejerslykkeskolen har altså fået forsøgsmidler.

– Det her er, hvad vi kunne få råd til i første omgang, siger rådkvinde Susanne Crawley til Fyens Stiftstidende.

– I stedet for at se det som uretfærdigt for de andre skoler, synes jeg, man skal tænke på, at der er ingen andre, der får taget noget fra sig. Tværtimod får en skole lov til at oparbejde nogle erfaringer, som forhåbentlig kan komme flere til gode, når der bliver råd, siger hun.

LærerBladet har spurgt skoleleder på Risingskolen Pernille Wessel om, hvad hun mener om denne fremgangsmåde, men det har hun ikke nogen kommentarer til. ▲

FORSØG MED TO- OG TRELÆRERORDNINGER PÅ SKOLERNE

I forbindelse med budgetforlig 2022 blev der afsat en årlig pulje på 2,0 mio. kr. i perioden 2022-2024, hvorefter én af de folkeskoler, der har et særligt potentiale for social mobilitet blandt elevgrupper, kan søge om at indgå i partnerskab til to- og trelærerordninger.

B&U-forvaltningen, skoleafdelingen

Henrik Vorager er lærer, tillidsrepræsentant, AKT-vejleder og nu også "læringsagent".

En analyse fra Indenrigs- og Boligministeriet viser, at kun cirka 65 procent af eleverne med en psykisk sygdom var i gang med en ungdomsuddannelse, 15 måneder, efter de blev færdige med grundskolen. (De unge på billedet har intet med undersøgelsen eller dårligt mentalt helbred at gøre. Det er fra Ung Odenses Fremtidsfestival sidste år).

Kæmpeproblem med unges MENTALE HELBRED

UNGES SUNDHED // En tredjedel af unge kvinder mellem 16 og 24 år og en femtedel af unge mænd har det mentalt dårligt. Det viser en ny national sundhedsrapport.

TEKST & FOTO Erik Schmidt

Andelen af unge med dårligt mentalt helbred og med stress-symptomer er foruroligende højt.

Det viser de helt nye resultater fra Den Nationale Sundhedsprofil 2021. Det er den store undersøgelse af befolkningens fysiske og psykiske sundhed, som er lavet fire gange siden 2010. Den omfatter mere end 180.000 personer over 16 år.

Andelen af de unge 16-24 årige med høj score på stress-skalaen er steget til over 31% for de unge mænd og over 52% for de unge kvinder.

Over en tredjedel af kvinderne har desuden decideret dårligt mentalt helbred, mens det gælder for lidt over en femtedel af de unge mænd.

For befolkningen som helhed er andelen med dårligt mentalt helbred steget til 17,4% fra 10% i 2010. Men værst ser det ud

for de unge og altså allerværst for de unge kvinder.

Psykiske diagnoser gør det svært for mange unge at komme i gang med en ungdomsuddannelse efter 9. klasse.

En analyse fra Indenrigs- og Boligministeriet viser, at kun cirka 65 procent af eleverne med en psykisk sygdom var i gang med en ungdomsuddannelse 15 måneder efter, at de blev færdige med grundskolen.

Deres diagnoser er især ADHD og autisme, men også angst, stress, spiseforstyrrelser, og lignende.

EN TREDJEDEL AF UNGE FYNske KVINDER HAR DET DÅRLIGT

Odense Kommune er i høj grad en del af den bekymrende tendens til dårligt psykisk helbred blandt et stigende antal mennesker – ikke mindst unge.

Region Syddanmark har netop offentliggjort en undersøgelse om borgernes sundhed, sygelighed og trivsel i sundhedsprofilrapporten "Hvordan har du det? Region Syddanmark 2021".

Undersøgelsen omfatter svar fra mere end 40.000 fra region Syddanmark.

Rapporten fylder 672 sider med bilag. Den viser, at der er store udfordringer med mental trivsel og fysisk aktivitet.

Antallet af unge mænd med et dårligt mentalt helbred er i perioden fra 2010 til 2022 steget fra 8,2 procent til 19,8 procent. For unge kvinders vedkommende er procentdelen steget fra 16,0 til 34,5.

21,1 procent af unge mænd i regionen føler sig ofte eller meget ofte nervøse eller stressede. For unge kvinder er procentdelen 41,4.

Hvad man skal gøre ved problemerne er den enkeltes eget valg, siger sundheds-

rådmand Tommy Hummellose i en pressemeldelse.

– Men som kommune har vi en forpligtelse til at hjælpe folk på vej ved at skabe rammerne.

ACCELERATIONSSAMFUNDET

Rapporten angiver ikke årsager til stigningen, men peger generelt på personlige, samfundsmæssige, sociale, kulturelle og politiske aspekter.

Svend Brinkmann, der er professor i psykologi ved Aalborg Universitet, har i mange år forsket i diagnosekulturen, og han er bekymret over udviklingen.

På sin facebookprofil skriver han i anledning af offentliggørelsen af Den Nationale Sundhedsprofil, at man generelt skal tage studier af selvrapporterede symptomer med et gran salt.

– Men når tendensen til stress og dårlig trivsel er voldsomt stigende over tid, giver det anledning til bekymring.

Svend Brinkmann tør dog godt give nogle bud på, hvad der kan være dele af en forklaring på tendenserne til dårligt mentalt helbred hos mange unge.

Han nævner blandt andet *accelerations-samfundet* og den generelle samfundshastighed som et problem.

Desuden anser han den stærke individualisering i samfundet som værende problematisk, og endelig nævner han psykologiseringen og tendenserne til at "vende ting indad".

FREMMEDGØRELSE

– Alt lige fra folkeskole til videregående uddannelser er reformeret for at få unge hurtigere igennem, skriver Brinkmann.

– Det kan skabe stress og en fornemmelse af fremmedgørelse. Hvordan skal det gå mig i denne komplekse verden? Her må løsningen være at skabe rum til dannelse og fordybelse frem for hele tiden at pege frem mod en ukendt fremtid.

Brinkmann foreslår også, at unge fokuserer på fællesskaber som fx sport, spejder og musik, der kan være godt for sjælen og modgift mod individualiseringens negative konsekvenser.

Han anbefaler udadrettet samfundskritik med kritisk blik på strukturer og systemer og ikke blot på egne fejl og mangler.

Bevidstheden om klimakrisen, stigende ulighed og politisk usikkerhed betragter han som reelle risici. Der er faktisk noget at være bange for, og her må en normalisering af frygten til. Skabelsen af en tro på, at det er muligt at stå sammen om at løse disse problemer. Det kan give sammenhold, skriver professoren. ▲

Tik Tok Town og lavt selvværd

UNGES SUNDHED // – I min klasse har vi startet en sundhedskampagne inden for det område, vi 'boomere' ved lidt om, fortæller klummeskriver Kristina.

TEKST Kristina Malmer Rasmussen

FOTO Erik Schmidt

Kristina M. Rasmussen – vil gerne sætte barren lidt højere.

For 3½ år siden skiftede jeg spor fra ungdomsskolelærer for byens 10. klasser til folkeskolelærer i en 2. klasse.

Mine kære, store elever spurgte, om jeg ville komme til at savne dem, og jeg svarede, at det ville jeg selvfølgelig – og tilføjede lidt spøgefuldt, at jeg dog

ikke kom til at savne de evindelige påmindelser om, at skolen er røgfrit område og at chips og energidrikke ikke var velkomne i klasselokalet.

Gentagne gange havde jeg med et glimt i øjnene fortalt de unge mennesker, at såfremt de i en alder af 16 år allerede kl. 10 om formiddagen havde brug for en Monster Booster til at klare sig gennem dagen, så ville 40'erne komme som et stort chok, når den tid kom!

APPLE ELLER ÆBLEKINDER

Nu er min daværende 2. klasse blevet til en 5. klasse, og vi har en stående aftale om, at de bliver den første årgang nogen sinde, der forsager energidrik og al dens væsen (og i øvrigt også den første årgang, der har total styr på nutids-r, men det er en anden historie).

Til gengæld vil jeg spare dem for klask med en våd Berlinger.

Nuvel. Al den stund energidrik fortsat vises vintervejen, er det imidlertid tydeligt, at ikke alle børn, selv i 5. klasse, sprudler af sundhed og energi bag røde æblekinder.

Faktisk er der for en dels vedkommende tale om Apple – snarere end æblekinder, for det er telefonen, der for mange børns vedkommende udgør en betragtelig del af fritiden, når det ringer ud.

Det er der i sig selv ikke noget galt med. Ikke mindst under nedlukningerne spil-

lede telefonen en central rolle i opretholdelsen af et socialt liv for både store og små.

DÅRLIG HÅRDAG

Problemet opstår, når telefon og skærm-tid kommer til at træde i stedet for det, der fremmer vores psykiske og fysiske sundhed. Samtalen ved morgenbordet. Det sociale liv i familien. Fysisk samvær med vennerne. Rulleskøjturene i vænget med kammeraterne. Løbeturen. Fodboldholdet. Svømningen. Rideklubben.

Hvorfor skulle man besvære sig ud i den analoge verden, hvor man risikerer at falde og skrabe sit knæ, hvor man kommer til at svede eller kan komme til at sige noget forkert i en social sammenhæng, når man i stedet kan lade sig fragte mageligt rundt i den virtuelle arena? Der, hvor vi aldrig har en dårlig hårdag og hvor filternes barmhjertige, ravfarvede lys holder ubehagelighederne på afstand.

TIK TOK TOWN OG LAVT SELVVÆRD

Fordi det, der i værste fald venter i Snapchatville og Tik Tok Town, er usikkerhed, ensomhed og lavt selvværd for rigtig mange børn og unge. Og det er min påstand, at det er noget af det, vi ser i resultaterne af årets sundhedsprofilundersøgelse.

Sundheden er begyndt at skrante, både i forhold til digital trivsel, kost og motion. Den udvikling skal vi have vendt.

I min klasse er vi startet inden for det område, vi 'boomere' ved lidt om: *motion*.

Vi startede hårdt ud, bevares, og cyklede hele 4 km. *Uden* pauser. Det har vi nu gjort et par gange. Sidste gang sagde en stakåndet, stormsilende dreng: "Jeg er klart blevet bedre siden sidste gang! Denne gang døde jeg slet ikke!" Og det må dog trods alt betragtes som et fremskridt.

Omend jeg personligt gerne vil sætte barren *lidt* højere... ▲

Charlotte Holm
Formand
Tlf. 5071 0984

Dennis Vikkelsø
Næstformand
Tlf. 2629 2099

Niels Munkholm Rasmussen

Jan Andersen

Ida Nordendorf Knudsen

Maria Persson

Henrik Oxholm

Heidi Fredensborg

Karen Heide-Jørgensen

OLF MENER

af Charlotte Holm, formand for Odense Lærerforening

Alle børn skal have den bedste undervisning, når de kommer til Danmark

Netop nu modtager Odense ukrainske børn i særligt tilrettelagte modtageklasser, hvor der undervises i et trygt miljø med LÆRERE med DSA-kompetencer. Det er en god løsning og vil give dem den bedste start i et nyt land. Samme løsning bør omfatte alle nyankomne elever.

Som lærerorganisation arbejder vi ud fra et internationalt perspektiv. Vi er aktive i internationale lærerfællesskaber, primært ETUCE, som er den europæiske afdeling af Education International – vores verdens omspændende lærerorganisation.

Vi tager ansvar for fællesskabet. Vi respekterer og fremmer grundlæggende frihedsrettigheder og grundlæggende menneskerettigheder. Det er en meget væsentlig del af både folkeskolens og uddannelsessystemets fundament. Som lærere skal vi arbejde ud fra det værdisæt.

Vi underviser eleverne i folkeskolen ud fra demokratiske principper. Folkeskolelovens formålsparagraf siger i stk. 3, at folkeskolen skal forberede eleverne til deltagelse, medansvar, rettigheder og pligter i et samfund med frihed og folkestyre. Skolens virke skal derfor være præget af åndsfrihed, ligeværd og demokrati.

Det er det, vi hele tiden har for øje, når vi underviser. Men vi skal ikke bare fortælle om

demokratiet. Vi skal vise det gennem vores undervisning.

For at et demokrati kan bestå, skal vi hyld mangfoldigheden og byde alle flygtningebørn velkommen, uanset hvor de end måtte komme fra i verden og give dem den bedste undervisning i et trygt miljø. Det gælder i øvrigt alle nyankomne, om de er flygtninge eller ej. I vores øjne er der ikke forskel på, hvor man kommer fra, men hvem man er. Sådant har eleverne det også. De ser som udgangspunkt, om man er en god kammerat, om man er til at stole på, om tingene går retfærdigt til. Det er ikke hos børnene, fordommene opstår.

Folkeskolen skal kunne rumme alle, og så er det politikernes ansvar at sikre, at der er kræfter til at løfte opgaven. Derfor hilser vi alle børn velkommen i skolen – det skal vores land også gøre.

Det er glædeligt, at der nu bliver udvist en større forståelse for vigtigheden af, at man bliver taget godt i mod. Man skal have muligheder for at skabe sig et nyt liv i et nyt land. Et land som kan blive deres, og som de kan blive stolte af. Man bliver kun stolt af noget, hvor man føler sig set og føler sig velkommen.

Det er sammen vi overkommer krig og ufred – det er åbenheden, der bringer os sammen i et mangfoldigt fællesskab. ▲

Mødesalen næsten klar

Øverste etage i Lærernes Hus i Klaregade har gennemgået en kæmperenovering, og den smukke mødesal står næsten klar til brug for møder og udlejning til medlemmer. Der er etableret møderum og en udvendig elevator, som gør adgangen nemmere for cateringfirmaer og handicappede.

Ny styrelse og forandring af generalforsamling

OLF-GENERALFORSAMLING 2022 // Der skal fremover kun afholdes generalforsamling hvert andet år i Odense Lærerforening. 12 kandidater stillede op til 7 poster.

Omtrent 300 medlemmer deltog i årets generalforsamling.

TEKST & FOTO Erik Schmidt

De to punkter, der var størst opmærksomhed om på Odense Lærerforenings generalforsamling den 18. marts 2022, var 1) valg til formand, næstformand og til styrelsen i Odense Lærerforening og 2) det nyskabende forslag om kun at afholde ordinær generalforsamling hvert andet år og i de mellemliggende år holde en anden type arrangementer for medlemmerne.

– Vi skal have gang i den pædagogiske debatkultur ude på skolerne, sagde formand Charlotte Holm, der ekstraordinært blev valgt til formand i efteråret, og nu blev genvalgt uden modkandidater. Også Dennis Vikkelsø blev genvalgt som næstformand uden modkandidater.

Der var stor spænding om valget til styrelsen, for der var 12 kandidater, men kun plads til 7.

Jan Andersen, der er fællestillidsrepræsentant og lærer på Rosengårdskolen, fik det bedste valg. Heidi Clara Fredensborg, der kommer med en baggrund som lærer og vejleder i voksenspecialundervisningen (CSV), fik næstflest stemmer. De øvrige styrelsesmedlemmer blev Maria Persson, Tarup Skole, Ida Nordentoft Knudsen, Munkebjergskolen, Niels Munkholm, tidligere Rosengårdskolen, Henrik Oxholm, Provstegårdskolen og Karen Heide-Jørgensen, Hunderupskolen.

Resultatet af det andet punkt, der kunne være spænding om, var styrelsens forslag til ændring af generalforsamlingsstrukturen. Fremover vil den ordinære generalforsamling i Odense Lærerforening kun blive afholdt hvert andet år med valg til formand, næstformand, kredsstyrelsen og delegerede til Danmarks Lærerforenings kongres.

Meningen er, at der i årene derimellem afholdes en anden type arrangement, der indbyder flere lærerstemmer til udviklingen af foreningens politik, og som kan styrke fællesskabet.

Forslaget krævede to tredjedels flertal, da der var tale om en vedtægtsændring, og det blev stemt igennem.

Ca. 300 medlemmer deltog i generalforsamlingen. ▲

Den nye styrelse i Odense Lærerforening: Fv. Niels Munkholm, tidligere Rosengårdskolen, Dennis Vikkelsø (næstformand), Heidi Fredensborg, CSV Odense, Charlotte Holm (formand), Jan Andersen, Rosengårdskolen, Ida N. Knudsen, Munkebjergskolen, Maria Persson, Tarup Skole, Karen Heide-Jørgensen, Hunderupskolen og Henrik Oxholm, Provstegårdskolen.

Formand Charlotte Holm og næstformand Dennis Vikkelsø blev genvalgt uden modkandidater. Th. Maria Persson, der blev genvalgt til styrelsen.

Der var god stemning ved mødet, og kampvalg til styrelsen udløste stadionagtige bifald.

Ny måde at arbejde på i styrelsen

NY ARBEJDSGANG //

Forretningsudvalget og udvalgene i Odense Lærerforenings styrelse er nedlagt, og hvert enkelt styrelsesmedlem har i stedet ansvar for en række opgaver og områder, hvilket løbende clearer med styrelsen

TEKST & FOTO Erik Schmidt

- Vi ønsker at brede opgaverne ud, siger næstformand Dennis Vikkelsø.

Organiseringen af arbejdet i Odense Lærerforening har hidtil mestendels været centreret i et forretningsudvalg med formand, næstformand og en udvalgsformand. Men nu er der vendt op og ned på forretningsgangen i styrelsen.

- Vi har haft et ønske om at brede opgaverne mere ud, og det har vi prøvet at realisere med den netop færdiggjorte konstituering, siger næstformand Dennis Vikkelsø.

- Forretningsudvalget og udvalgene er nedlagt, og så er det planen, at hvert

enkelt styrelsesmedlem har ansvar for en række opgaver og områder, som styrelsesmedlemmet skal udfolde og aftale løbende med styrelsen.

- Som noget nyt arbejder vi med en række ordførerområder, forstået på den måde, at det er områder, som det enkelte styrelsesmedlem skal sætte sig særligt ind i og sikre, at styrelsen behandler og kan træffe beslutninger, der kan komme medlemmerne til gavn.

Ordføreropgaverne skal afspejle de aktuelle områder, som foreningen beskæftiger sig med, og de vil løbende blive revideret og suppleret. Det drejer sig blandt andet om inklusion, arbejdsmiljø, grøn omstilling, arbejdstid A20/A21, digitalisering, seniorpolitik, fri- og privatskoler og rekruttering af nye medlemmer.

Nedlæggelsen af en udvalgsformand har frigjort nogle timer, der er fordelt bredere, således at hvert styrelsesmedlem yderligere frikøbes 50 timer årligt til bedre at kunne udfylde denne.

Tre styrelsesmedlemmer frikøbes yderligere 50 timer årligt - 100 i alt - som henholdsvis pædagogisk ansvarlig, arbejdsmiljøansvarlig og kursusansvarlig. Det er områder, som alle landets kredse skal udpege ansvarlige til.

Maria Persson bliver pædagogisk ansvarlig, Ida Nordentoft Knudsen får ansvar for arbejdsmiljø og Karen Heide-Jørgensen for kurser. De indgår i samarbejdet på tværs af foreningen og binder det lokale og det centrale sammen. ▲

BERETNING

TEKST & FOTO Erik Schmidt

Odense Lærerforenings i særklasse mest erfarne politiker, der har gjort sig i alle kroge af foreningens arbejde, er for nylig fyldt 70 og netop indvalgt i styrelsen endnu en gang.

Ved generalforsamlingen i marts 2022 var det for 18. gang i træk, Niels Munkholm opstillede og blev valgt til styrelsen i Odense Lærerforening. Det bliver lige nu til 34 år i styrelsen.

I forbindelse med sin 70-års dag har Niels Munkholm gjort en vigtig del af sit arbejdsliv op i det uudgivne skrift "Mit liv i lærerforeningen" med motivation i Johann Wolfgang Goethes devise om, at enhver, der ikke kan føre sit regnskab over 3.000 år, blot lever fra hånden til munden.

Niels Munkholms tørre humor fornægter sig ikke. Heller ikke i det lille skrift.

ELEKTRIKER OG CYKELVIKAR

Odense Lærerforenings grand old man blev først uddannet som elektriker, men startede sin lærerkarriere som cykelvikar og var forbi både Munkebjergskolen og Kragshjergskolen, inden han landede på Rosengårdskolen, hvor han har været ansat i en menneskealder.

Han skriver om besparelser og arbejdsnedlæggelser i 80'erne, om debatten i lærerforeningen, om at anskaffe sig en rød fane, om skoldkopper og om en 16-årig fyr, der kørte rundt i skolegården i sin mors bil.

Niels blev valgt ind i lærerforeningens 11 mand store styrelse i december 1988 med tiltrædelse 1. januar 1989. Mogens Kryger blev formand, og Niels beskriver perioden som lidt urolig.

OLF's særlig fond købte ejendommen Klaregade 19 i 1991. Aktivbanken solgte efter mange forhandlinger ejendommen for 6,2 millioner kr.

Selskabet for Job og Kvalifikationsudvikling stiftedes 1. september 1991 på initiativ af Mogens Kryger, som blev administrerende direktør. Selskabet skulle hjælpe arbejdsløse lærere i amtet over i andre jobs eller lærerjobs i nabolandene.

Det må siges kun at have været en moderat succes. Således fik 18 langtidsledige lærere job, og seks lærere var i Slovakiet, hvor de underviste slovakiske lærere i engelsk, beretter Munkholm. I 1994 måtte selskabet lukke med en gæld på 760.000 kr.

FRA FORMAND TIL MENIGT MEDLEM AF STYRELSEN

Formand På generalforsamlingen i 1996 på Risingskolen blev Niels Munkholm valgt til formand. I øvrigt med en vis Bo Tryggedsson som modkandidat. Bo er i dag konsulent i Odense Lærerforening. Som en af de første handlinger som nyvalgt formand måtte Niels i april 1996 gå den tunge gang til Lån og Spar Bank for at få ordnet de sidste afdrag på selskabets gæld på 283.000 kr.

Det er ikke den periode eller det tema, Niels Munkholm skriver mest om, men han blev som formand i tre perioder og skiftede i 2002 efter eget ønske til menigt medlem af styrelsen. Han havde besluttet, at tre perioder som formand måtte række. Et sjældent set træk af en formand.

"En stærkt bevægende oplevelse"

HISTORIE // OLF's grand old man Niels Munkholm har skrevet erindringerne "Mit liv i lærerforeningen", der rummer spændende fortællinger om store øjeblikke.

KAFFEKLUBBEN

I 2003 blev Niels Munkholm indvalgt i Danmarks Lærerforenings hovedstyrelse.

Niels har haft en lang karriere som medlem af hovedstyrelsen, som han blev genvalgt til i 2007 og 2011.

Efter valget i 2003 begyndte han i en kaffeklub på 12 medlemmer mest fra provinsen med Henrik Billehøj som formand.

– I januar 2008 overtog jeg jobbet. Konceptet var at mødes et par timer tirsdag aften om aktuelle fagpolitiske problemstillinger med fuld kvajeret og rødvin og chips. Derefter ud at spise på en nærliggende Vesterbrorestaurant. Kaffeklubben var spændende med engagerede medlemmer og sluttede med 14 medlemmer ud af de 25 i hovedstyrelsen.

I alle sine tolv år i Hovedstyrelsen holdt Niels Munkholm i øvrigt oplæg om arbejdsmiljø rundt om i landet.

FYRE TIL DET BEDSTE HOLD

Overenskomsten i foråret 2008 beskriver han som den bedste nogensinde. Men i 2010'erne opstod der store, nye problemer.

En ny runde med 82 lærere, der blev varslet fyret, oven på flere års alvorlige reduktioner i lærerstaben, truede. Der ville hen over tre år samlet set være tale om en reduktion på 30 procent.

Der blev gnedet øjne torsdag den 12. januar 2012, da SF-rådmanden Stina Willumsen og den nye skolechef Poul Antoniusen, i avisen bekendtgjorde, at de ville have en kulturændring, hvor de havde mulighed for at skille sig af med lærere, "hvis der er brug for nye kompetencer."

Poul Anthoniussen fortsatte "Vi vil sætte det bedste hold – og det er for at sikre fornyelse og kvalitet og udnytte muligheden for at supplere personalesammensætningen."

INKLUSIONSREFORM, SKOLEREFORM OG LOV 409

Inklusionsreformen i 2012 var rigtig set, mener Munkholm. Men den blev aldrig fulgt op med efteruddannelse og målrettede undervisningsmidler, og kommunerne brugte ifølge Niels Munkholm inklusionen som en spareøvelse.

Desuden blev den helt overskygget af skolereformen, som blev iværksat fra august 2014 (vedtaget 26. december 2013). Oveni kom Lov 409, som blev fremsat af beskæftigelsesminister Mette Frederiksen omgivet af ledelsen i Moderniseringsstyrelsen den 25. april med virkning fra 27. april 2013.

– Det blev nok det sorteste år i hele Danmarks Lærerforenings 139-årige historie, konstaterer Niels Munkholm.

– Uden indflydelse, lovgivning på vores arbejdsforhold, ny skolereform og ingen venner.

DR Søndagsavisen den 17. marts 2013 dokumenterede at regeringspartierne ledende ministre, departementschefer og KL's top var direkte indblandet i forløbet frem mod lockouten. Journalisten bag indslaget blev flyttet til anden tjeneste i DR, og udsendelsen blev aldrig genudsendt.

De to professorer i arbejdsmarkedsforhold ved Aalborg Universitet, Henning Jørgensen og Flemming Ipsen, som udtalte sig kritisk om indgrebet, blev efterfølgende lagt på is af DR. Ifølge Henning var denne nedisning endnu ikke ophørt i 2020, hvor han gik på pension.

FOA STØTTER LÆRERNE I ODENSE CONGRESS CENTER

– Hele hovedstyrelsen blev under lockouten, varede fra 2.-26. april 2013, i alt 25 dage, inviteret til FOA's store TR-møde i OCC den 24. april 2013. Da vi blev præsenteret af dirigenten og næstformand Mona Strib, blev vi modtaget med stående klapsalver i fem minutter fra de 1400 deltagere.

– Så talte Anders Bondo og det hele gentog sig. Til sidst lovede formanden Dennis Kristensen, at hvis det drejede sig om penge til konflikten, kunne han med hovedbestyrelsens senere godkendelse love al den støtte, som FOA's økonomi kunne bære. Nyt og endnu længere bifald fra forsamlingen!

– Det var en stærkt bevægende oplevelse for en gammel fagforeningsmand, skriver Niels Munkholm. ▲

Styrelsesmedlem Niels Munkholm i aktion før et byrådsmøde. Ved generalforsamlingen i marts 2022 var det for 18. gang i træk, Munkholm opstillede og blev valgt til styrelsen. – Lockouten og begivenhederne i 2013 var de sorteste i Danmarks Lærerforenings 139-årige historie, skriver han.

Verdens bedste robotskole

ODINSKOLEN // Ambitionerne er skyhøje. Men det er vel at mærke først og fremmest politikernes ambitioner. Lærerne prøver at finde deres ben i det, de oplever som en forceret udvikling. Arbejdsmiljøet er presset. -Det her er en kæmpeforandring. Faktisk har det været fire års transformation. Alt skal forhandles på plads. Men vi er på vej, siger den fungerende skoleleder Jan Beck-Larsen, der taler åbent om vanskelighederne.

TEKST & FOTO Erik Schmidt

Jan Beck-Larsen er konstitueret som leder, efter at Allan Feldskou har søgt over i de forhenværende skolelederes rækker. I forvejen er Jan Beck-Larsen skoleleder på Ejerslykkeskolen, men fire dage om ugen er han nu på Odinskolen.

For ham udgør kombinationen af de overordnede forandringskrav til skolen og skolefusionen en særlig udfordring.

Ambitionerne er skyhøje med Odinskolen i hjertet af Vollsmose. Gulve, møbler, lokaler og fællesarealer er blevet renoveret, så det meste fremstår nyt og lyst.

Odense Kommune har investeret 54 millioner i renovering af den gamle Abildgårdsskolen og har blandt andet indkøbt nyt AV-udstyr. 25 millioner skal udstyre skolen som robotskole og 15 millioner skal hen over tre år medvirke til opgradering af skolens pædagogiske indsats. I alt sendes omtrent 100 mio. kr. efter profilskolen.

Ambitionerne er ekstremt høje. Men det er vel at mærke primært politikernes am-

bitioner. Odinskolen har fra starten været et politisk projekt.

Ifølge B&U-rådkvinde Susanne Crawley, er det ikke bare en investering i en skole, men også i fremtidens Vollsmose og i Odenses fremtid.

Lærerne på Odinskolen, der i dåbsgave har fået det nye navn, det nye logo med den mekaniske fugl, og politikernes vision for skolen, arbejder på at finde sig til rette i den nye virkelighed.

NOGET AF EN AMBITION

At leve op til titlen som "Verdens bedste robotskole" i "Robotbyen" er trods alt

noget af en ambition, der taler ind i en forestilling om et urealistisk højt fagligt niveau og en konkurrenceverden, som mange lærere har svært ved at se sig selv i.

Nogle smiler lidt og har svært ved at tage ambitionerne alvorligt. Nogle er skræmte, andre er kritiske og skeptiske.

Skolen og dermed også lærerne, pædagogerne og ledelsen har ekstremt megen politisk og offentlig bevågenhed. Vil politikernes projekt lykkes? Der bliver holdt øje med Odinskolen, og i fremtiden vil opmærksomheden om dens resultater skærpes.

Vil det lykkes at fastholde elevtallet? Vil det lykkes at fastholde lærerne? Vil skolen kunne tiltrække elever fra andre skoler? Vil det faglige niveau forbedres? Vil skolen kunne etablere reelt samarbejde med erhvervsuddannelser, videregående uddannelser og robot- og teknologivirksomheder. Vil den kunne være et samlingspunkt i lokalområdet? Vil den kunne fastholde en pædagogisk kurs, der stemmer overens med folkeskolens formål? Vil skolen blive en skole for livet? Vil den blive verdens bedste robotskole?

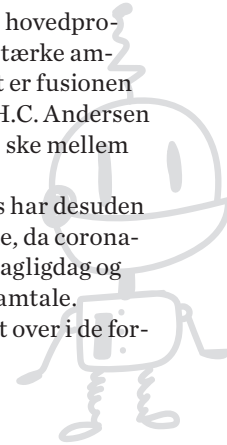
Spørgsmålene er talrige og mangfoldige, og udviklingen af skolens nye pædagogiske, kulturelle og institutionelle identitet vil formentlig udmønte sig i en længerevarende proces.

DEN VANSKELIGE SKOLEFUSION

Lærerne har arvet mindst to hovedproblemer, hvoraf politikernes stærke ambitioner er det ene. Det andet er fusionen mellem Abildgårdsskolen og H.C. Andersen Skolen, der principielt skulle ske mellem ligeværdige parter.

Hele den vanskelige proces har desuden skullet håndteres i en periode, da corona-epidemien væltede skolens dagligdag og spændte ben for den fælles samtale.

Nu har Allan Feldskou søgt over i de for-

Robot- og teknologivejleder Kasper Fallesen travlt optaget af et teknisk problem hos lærer Hanne Howard Høirup og 5.c.

henværende skolelederes rækker, og Jan Beck-Larsen er konstitueret som leder. I forvejen er han skoleleder på Ejerslykkeskolen, men fire dage om ugen er han nu på Odinskolen.

Selv om Jan Beck-Larsen kun har været konstitueret leder i nogle måneder og foreløbig kun har aftale om at blive på posten frem til august 2022, har han alligevel indvilget i at fortælle om skolens situation, som han ser den.

Skolens tillidsrepræsentant Kamilla Jelsing ønsker ikke at medvirke i artiklen.

ANERKENDER VANSKELIGHEDERNE

Jan Beck-Larsen er på det rene med vanskelighederne.

Kort tid efter at han blev konstitueret leder på deltid, skulle han reducere medarbejderstaben gennem en prikke-runde. I alt syv medarbejdere skulle prikkes og seks i tidsbegrænsede stillinger skulle stoppe. Omfattende bolignedrivninger i Vollsmose finder for tiden sted, og elevtallet på skolen er dalende.

Det er ikke noget, Jan Beck-Larsen selv nævner som et problem. Det er uden for hans rækkevidde. Hans opmærksomhed er rettet mod noget andet.

– Der har været vanskelige vilkår for processen med både at skulle implementere ”Visionen for Odinskolen” og alt det nye, samtidig med at de to skoler har skullet fusionere. Men vi har gode medarbejdere, og skolen er på vej.

KÆMPEFORANDRING

For Jan Beck-Larsen udgør kombinationen af de overordnede forandringskrav til skolen og skolefusionen en særlig udfordring.

– Det her er en kæmpeforandring, der primært er foregået i corona-tiden, med alle de problemer det har givet. Faktisk har det været fire års transformation. Alt skal forhandles på plads. Alt fra traditioner til artefakter skal nyskabes.

– Det bliver en langstrakt fusionsproces. Det er to værdistærke skolars medarbejdere, der skal finde ud af det hele sammen. Tænk på at gamle teams skal brydes op, og nye skal etableres. Der er nye rammer, og hvordan skal de bruges? Undervisning foregår jo ikke kun i klasselokaler men også i fællesarealer.

– Alt er i proces, og der er ingen rutiner at falde tilbage på. Der er en masse tavs viden, der skal forhandles på plads.

– Men jeg synes, at lærerne trods alt er gode til at løfte hovedet.

STØTTE TIL SKULDERSÆNKNING

– For mig som konstitueret leder drejer det sig måske om at bidrage til, at lærerne og pædagogerne kan sænke skuldrene lidt. At få afdramatiseret situationen.

– Mange er bekymrede for, hvordan de skal kunne leve op til politikernes visioner. Nogle betragter dem som ”skræmmende”. Hvordan vi skal nå derhen, er deres bekymring.

– Mit råd er, at vi skal læne os ind i den overordnede vision. Vi må kigge på, hvor vi skal hen, og hvad der er tid til.

– Men der er meget støtte at hente i kommunen, og der er mange nye foranstaltninger, som vil støtte processen.

At være ”Verdens bedste Robotskole” i ”Verdens bedste Robotby” kræver målrettede bestræbelser på at indarbejde robotter og teknologiforståelse i undervisningen. Det er der i første omgang sat

25 millioner kroner af til. Der er desuden konkrete planer om at etablere et Teknologilab og et såkaldt Makerspace.

– Det vil også kræve en mere undersøgende didaktik siger Jan Beck-Larsen.

NYANSAT ROBOTVEJLEDER

Kasper Fallesen er nyansat ”robotvejleder”, og han er en ombejlet herre.

– Jeg er lidt ked af det der robotvejlederstempel. Jeg synes, det lukker sådan. Jeg har omdøbt mig selv til robot- og teknologivejleder.

– Det er i sig selv heller ikke så dækkende, for jeg går meget op i teknologiiinddragelsen med eleven som skabende og udforskende i centrum.

Da LærerBladet var på besøg, var Kasper Fallesen travlt optaget af et teknisk problem hos lærer Hanne Howard Høirup og 5.c.

Lidt senere lykkedes det faktisk for klassen at vinde præmier. De var live igennem til ”Ultra-Bit Seje Dyr”. Her svarede eleverne rigtigt på tre spørgsmål og vandt t-shirts og bolde til hele klassen.

SOCIALPÆDAGOGISK LEDER SAGDE OP

Tidligere blev der også oprettet en specialdesignet og ekstraordinær stilling som socialpædagogisk leder.

Meningen var, at lærerne ikke skulle stå alene med ansvaret for AKT-samtaler og kontakt til de sociale myndigheder, så de bedre kunne få tid til at fokusere på undervisningen.

Det var egentlig en ny model for skoleledelse, som så dagens lys, men for tiden er den suspenderet, for lederen, der blev ansat i stillingen og tiltrådte den 1. oktober 2020, forlod jobbet i januar 2022.

Stillingen er ifølge Jan Beck-Larsen ikke genopslået. Man afventer ansættelsen af en ny skoleleder. Og de hænger ikke på træerne. ▲

Hvad siger Grundtvig i dag?

GRUNDTVIG I DAG // Skuespiller Thure Lindhardt, der for tiden er aktuel i rollen som tidligere statsminister Jens Otto Krag, er personligt optaget af den store danske kulturformidler N.F.S. Grundtvig, der døde for 150 år siden. For nylig var Lindhardt på plakaten med Grundtvig. Det, der i dag betegnes som ”narrativ pædagogik”, kan opfattes som en moderne udgave af Grundtvigs historisk-poetiske oplysningstanker.

TEKST & FOTO Erik Schmidt

En af Danmarks største og internationalt kendte for længst afdøde kulturpersonligheder blander sig i disse år i debatten om skolen. Eller indblandes i hvert fald i den al den stund, at folkeskolen og de frie skolars tilstand og indretning er til debat.

Spørgsmål om dannelse og ånd er i takt med den fremadskridende digitalisering og teknokratisering igen blevet aktuelle. Var der noget værdifuldt, vi mistede?

Balancen mellem frihed og lighed og mellem individ og fællesskab er aktuel i skoledebatten såvel som i drøftelserne af en ny læreruddannelsesreform.

Nicolai Frederik Severin Grundtvig (1783-1872) har del og lod i det hele.

Danmarks store digter, præst, dannelsesfilosof, fritænker og politiker døde samme år som ”Slaget på Fælleden” og året efter at Socialdemokratiet så dagens lys. Næsten 90 år nåede denne kulturformidler at blive, og i størstedelen af sit liv kæmpede han for åndsliv, folkestyre og skolen for livet.

Men hvad kan Grundtvigs tanker dog bruges til noget i et moderne, tempofyldt, materielt, ikke særlig kristent og meget digitaliseret samfund? Har han reelt noget at bidrage med i den pædagogiske debat?

Ja, det mener skuespiller Thure Lindhardt.

For nylig kunne han opleves på Johannes Larsen Museet i Kerteminde med et foredrag om netop N.F.S. Grundtvig. Eller en slags fusionsgenre, der også indeholdt skuespil, performance og musik.

KRAG OG VIRKNER

Thure Lindhardt har medvirket i store spillefilm og tv-serier som for eksempel Broen, Flammen og Citronen, Nordkraft og Blå mænd, og han har haft international succes med roller i filmatiseringen af Dan Browns ”Engle og dæmoner” og ”The fast and the Furious 6”.

Thure Lindhardts foredrag i Kerteminde var mere end et foredrag. Nærmere en særlig fusionsgenre, hvor man kunne opleve ham foredrage, performe og spille skuespil. I øvrigt i strømpebukser. Han havde medbragt en pianist, og der var bestemt store øjeblikke under forestillingen.

I denne måned kan man på DR også opleve ham i rollen som statsminister Jens Otto Krag, der beklædte landets øverste stilling i 1960’erne og igen fra 1971 til 72.

Krag var i tiden gift med skuespilleren Helle Virkner Krag, og den dramadokumentariske serie hedder af samme grund ”Krag og Virkner”. Thure Lindhardt får ved den lejlighed også debut som tv-instruktør.

Han er uddannet skuespiller fra Skuespillerskolen ved Odense Teater i 1998 og er siden blevet anerkendt og hædret som skuespiller med blandt andet Reumerts Talentpris.

Lindhardt er en alsidig herre, der ikke

alene holder sig til skuespillet. I 2019 udgav han bogen ”Vi ved jo hvordan det er at være menneske”.

DIGITALISERINGEN ER ET KÆMPEEKSPERIMENT

Men hvorfor finder Thure Lindhardt Grundtvig interessant?

– Min indgang til Grundtvig er hans sange og salmer. Jeg er opvokset med hans sange uden rigtig at tænke på ordene. Måske har det været sådan, at musikken har stået i vejen for ordene.

– Derfor gav jeg mig til at læse ordene. At undersøge, hvad ordene siger.

Grundtvig har skrevet i omegnen af

1.500 salmer. Hans digteriske sprog har ramt Thure Lindhardt. De sproglige billeder. Symbolerne.

Det er dog ikke alene som digter, men også som tænker og inspirator, at Grundtvig har været banebrydende og sat sig spor, siger Thure Lindhardt.

– Han havde en hånd i den gamle verden, historien og mytologien. Men han havde også et blik på fremtiden. Hvor kan vi komme hen? Og på nuet. Livet, som det udspiller sig.

– Grundtvigs egne børn blev holdt hjemme fra skole, for de måtte ikke blive skolede. De skulle gå i livets skole. Det, der virkelig interesserer ham er det mellem-menneskelige. Det er samtale og ånd.

– Derfor er Grundtvig aktuel. Der er ikke nødvendigvis tale om en religiøs ånd. Men når mennesker er i samme rum, sker der noget mellem-menneskeligt, som intet internet kan erstatte.

– Digitaliseringen i skolen er et kæmpeeksperiment. For det er så gennemgribende, men hvad bliver der af samtalen og det mellem-menneskelige? Hvad bliver der af ånden?

DET ALT FOR RATIONELLE SAMFUND

Grundtvig mente, at undervisningen ikke skulle bygges på bøger, men på det levende, talte ord. Undervisningens indhold skulle være ”historisk-poetisk”, og skolen for livet blive til i mødet mellem lærer og elev.

Højskolebevægelsen stammer altså fra Danmark, der fik den første folkehøjskole i Rødding i 1844. Folkehøjskolerne kom til Norge i 1864 og spredte sig også til Sverige og Finland.

Udover højskolen fik Grundtvigs tanker om folkeoplysning også stor indflydelse på almueskolen, der senere blev til folkeskolen.

Grundtvig reagerede på det alt for rationelle samfund. Måske er det én af grundene til, at hans ånd og ord i vores overplanlagte, tempofyldte, dataorienterede samfund stadig kan inspirere. Han har dog også selv nogle af oplysningstidens fornuftsmæssige idealer.

Selv Barack Obama har ladet sig påvirke af højskolen og Grundtvig. Det fortalte Thure Lindhardt en historie om.

Da den tidligere amerikanske præsident i 2016 i en tale slog fast, at han aldrig var blevet præsident uden Grundtvig og dennes betydning for den amerikanske borgerrettighedsbevægelse, så vakte det stor forbløffelse. For hvad er forbindelsen mellem Grundtvig og en amerikansk bevægelse, der for alvor tog fart efter anden verdenskrig?

OBAMAS DANSKE FORBINDELSE

Spørger man Barack Obama, er svaret: Highlander Folk School, som i 2019 fik Odder Højskoles kulturpris, ”Den gyldne Grundtvig”.

Oprindeligt havde Highlander Folk School fokus på at uddanne og organisere den amerikanske arbejderklasse, men efter anden verdenskrig blev den en væsentlig del af den borgerrettighedskamp, som fik Barack Obama til at skabe forbindelsen mellem ham og Grundtvig.

Blandt mange kendte borgerrettighedsforkæmpere, der har haft deres gang på Highlander Folk School er Martin Luther King og Rosa Parks.

Vigtigst er dog stadig den demokratiske dannelse og forsøget på at klæde alle – uanset baggrund – på til at deltage i demokratiet. At give alle modet til at tage ordet i munden og stå fast ved den demokratiske ret til at ytre sig.

ANDRE SAMLEDE HANS SKOLETANKER

Grundtvigs tanker rækker således langt ud over Danmarks grænser.

Han så det som sin hovedopgave, at være med til at kaste lys over livet her og nu. Livet skal gennem skole og uddannelse lyses op.

Akademileder Ingrid Ank drager i en artikel fra Grundtvigs Tidende paralleller til den tysk-jødiske filosof og forfatter Hannah Arendts filosofi, hvilket sætter Grundtvigs tanker i moderne belysning.

Der er også forskere, der modererer Grundtvigs tanker og indsats.

Professor MSO Jes Fabricius Møller,

Barack Obama har hyldet Grundtvigs tanker.

Grundtvigcentret, Aarhus Universitet, skriver således, at Grundtvig var langt mindre involveret i højskolen, end rygten siger.

PÆDAGOGIKKEN

– Grundtvig udformede ikke en egentlig pædagogisk teori, men han gjorde sig tanker om pædagogik, der fik stor indflydelse på såvel pædagogisk teori som praksis, skriver Ingrid Ank på Grundtvig Akademiets hjemmeside.

– Han skelnede mellem logisk-videnskabelig oplysning og historisk-poetisk oplysning og betonedede den sidste form uden at negligere den første.

– Hvis skolen alene baser sig på logisk-videnskabelig oplysning, forstener livet. En sådan tilgang mangler et forhold til skabelse, dvs. poesi. Kun en sådan oplysning kan kalde de livskræfter frem, der ligger som latente muligheder i tiden.

– Det som i nutiden omtales som ”narrativ tænkning”, ”narrativ metode” og ”narrativ pædagogik” er moderne udgaver af historisk-poetisk oplysning. Mere end nogen anden i sin samtid var Grundtvig bevidst om, at dannelse af såvel individuelle som kollektive identiteter har narrativitet som forudsætning.

Benævnelsen grundtvig-koldsk har eksisteret i over 100 år og angiver, at traditionen stammer såvel fra N.F.S. Grundtvig som fra Christen Kold. Men de to mennesker har hver deres rolle og betydning i traditionen.

Lidt forenklet kunne man sige, at Grundtvig har tænkt tanker, Kold har gennemført dem i praksis. ▲

Balancen mellem frihed og lighed og mellem individ og fællesskab er meget aktuel i skoledebatten såvel som i drøftelserne af en ny læreruddannelsesreform.

Hvad gør skolen ved den demokratiske udfordring?

LÆRERMØDET 2022 // Afholdes i år på Askov Højskole fra den 29. juni. Temaet er ”Den demokratiske udfordring i pædagogik og praksis”. Mere end 20 stærke oplægsholdere, fællessang, aftenunderholdning og musik med dancebandet Diva de Luxe.

Rektor Lene Tanggaard, der er professor i psykologi og kreative processer, på Lærermødet sidste år på Testrup Højskole. Lene Tanggaard er også oplægsholder på Askov Højskole, når Lærermødet 2022 finder sted.

Mødet er støttet af flere fagforeninger for lærere og undervisere, bl.a. Danmarks Lærerforening.

TEKST & FOTO Erik Schmidt

– Det er selvbesindelsens tid. Vi må indse, at demokratiet hverken er en selvfølgelighed eller en statisk tilstand. Vi ser et demokrati, som mange af os opfatter som den mindst ringe styreform, men som samtidig på flere måder er i en kritisk forfatning.

– Vi må overveje, hvordan demokrati og skole kan få fornyet indre styrke!

Det står der i indbydelsen til Lærermødet 2022, der i år har hovedteamet ”Den demokratiske udfordring i pædagogik og praksis” og foregår den 29. juni-3. juli 2022 på Askov Højskole.

Mødet er placeret på netop dette tidspunkt, fordi skolens elever har fået sommerferie, men de fleste lærere er stadig på arbejde.

Sidste år blev mødet afholdt på Testrup Højskole og før det på Ryslinge Højskole.

Det er en kreds af skolefolk med tilknytning til forskellige uddannelsesområder, der arrangerer mødet med støtte fra flere lærerorganisationer, bl.a. Danmarks Lærerforening. I år er det Jens Raahauge, Keld Skovmand, Jeanette Sjøberg, Jens Skou Olsen, Mette Frederiksen (lærer), Anders Bondo Christensen og Erik Schmidt.

UNDERVISNINGSMINISTEREN HAR MELDT SIN ANKOMST

– Vi oplever en stærkt stigende individualisering i samfundet og i skole og uddannelse, hvor fokus på den enkeltes rettigheder, muligheder og frihedskrav undertiden udøver et urimeligt stærkt pres på demokratiet og individets forpligtelser og ansvar i forhold til fællesskabet, skriver Lærermødets arrangørgruppe.

Lærermødet sætter spørgsmålet om skolens rolle i demokratiet til diskussion.

Blandt oplægsholderne er en række pædagogisk prominente navne som blandt andre Lene Tanggaard, Alexander von Oettingen, Keld Skovmand og den internationalt anerkendte professor i pædagogik, Gert Biesta. Man kan også møde undervisningsminister Pernille Rosenkrantz-Theil, der har meldt sin ankomst én af dagene.

Oplægsholderne tæller desuden navne som Lakshmi Sigurdsson, Jytte Abildstrøm, Per Øhrgaard, Mette Frederiksen, Leo Komischke-Konnerup, Jonas Møller, Jens Skou Olsen, Rasmus Edelberg, Jeanette Sjøgren, Asger Wille, Jonas Lieberkind, Caroline Holdflod Nørgaard, Hans Dorf, Ingrid Ank, Jens Raahauge, Dorte Ågård og Anders Bondo Christensen.

Mødet reklamerer også med ”dejlige måltider, fællessamlinger med højskolesang, morgenløb og morgenyoga i haven, miniudflugt til Skibelund Krat, hyggelig bar om aftenen, festaften med underholdning og vintage-style dancebandet Diva de Luxe og Sanne Gryholt.”

TILMELDING OG PRISER

Tilmeldingen skal ske via Askov Højskoles hjemmeside:

www.askov-hojskole.dk/laerermødet-2022/

Lærermødet med dobbeltværelse: 4.000 kr.

Lærermødet med enkeltværelse: 5.000 kr.

Lærermødet på firemandsværelse i fælleshus: kr. 2.000,- * (for studerende under 30 år).

Folkeskolen halter bagefter generel velstand

ØKONOMI // De seneste ca. 10 år er velstanden per indbygger steget med næsten 10 procent, mens udgiften per elev i folkeskolen er steget med godt én procent

TEKST Erik Schmidt

Udgiften per elev i folkeskolen er steget med 1,3 procent fra 2009 til 2020. I samme periode er antallet af elever i folkeskolen faldet, så der er de seneste godt 10 år brugt færre midler til at drive folkeskolen med.

Det skriver fagbladet Folkeskolen på baggrund af en analyse, som er foretaget af Arbejderbevægelsens Erhvervsråd.

Den minimale stigning i udgiften per elev er dog ifølge analysen væsentligt mindre end den generelle værdistigning i det danske samfund i perioden, hvor brut-

tonationalproduktet per indbygger steg med 9,6 procent.

Økonomer har den tommelfingerregel, at enhedsudgifterne i det offentlige skal følge med den generelle velstandsudvikling per indbygger, hvis ikke borgerne skal opleve, at velfærden bliver forringet.

KRÆVER FLERE RESSOURCER

Andelen af danske børn i skolealderen, der går i fri- eller privatskole, er steget med en tredjedel fra 2009 til i dag.

Rapporten peger på, at inklusionsloven

og det faktum, at flere og flere ressourcestærke forældre sender deres børn i private skoler, betyder, at de elever, der er tilbage i folkeskolen, i gennemsnit kræver flere ressourcer. ▲

Rapportens hovedkonklusioner

- Knap hvert femte danske skolebarn i 0.-9. klasse går på en fri- eller privatskole. For 13 år siden var det hvert syvende skolebarn.
- Udgifterne til folkeskolen er samlet set faldet med cirka 3 mia. kr. fra 2009 til 2020. Dog er det aftalt, at der tilføjes flere midler til folkeskolen i de kommende år. I 2022 er der tale om lidt mere end 500 mio. kr. stigende til 800 mio. kr. fra 2023.
- Pr. elev er udgifterne til folkeskolen steget med 1,3 procent svarende til gennemsnitligt 0,1 pct. om året. Men eleverne er blevet mere ressourcekrævende.
- Udgifterne pr. elev er steget langsommere end den generelle velstand i samfundet.

Kilde: Arbejderbevægelsens Erhvervsråd.

Antallet af skoleelever falder lidt på kort sigt

NY BEFOLKNINGSPROGNOSE // Antallet af 6-16 årige borgere forventes at falde på kort sigt, mens der på længere sigt forventes en stigning.

TEKST Erik Schmidt

Forventningen til udviklingen i antallet af 0-16 årige borgere er nedjusteret i den nyeste befolkningsprognose fra 2022, når der sammenlignes med befolkningsprognosen fra 2021.

Det blev B&U-udvalget orienteret om på udvalgsmødet den 26. april 2022.

Den nyeste befolkningsprognose forventer fortsat en stigning i antallet af 0-16 årige borgere i Odense Kommune. Heraf forventes antallet af 0-5 årige borgere at stige, samtidig med at antallet af 6-16 årige borgere forventes at falde på kort

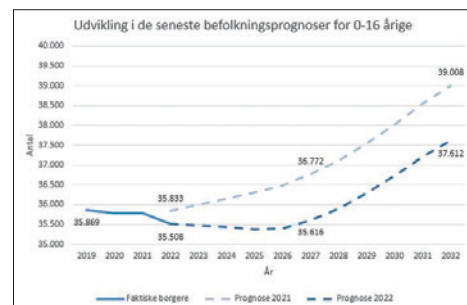
sigt, mens der på længere sigt forventes en stigning.

Det betyder eksempelvis, at der i den nyeste befolkningsprognose forventes at være 1.156 færre borgere i 2027 end forventet i befolkningsprognosen fra 2021.

Dette skyldes hovedsageligt, at Odense Kommunes befolkningsudvikling i 2021 var lavere end forventet.

Befolkningsprognosen danner grundlag for genberegning af Odense Kommunes demografimodel.

På baggrund af befolkningsprognosen

Figur - Udvikling i de seneste befolkningsprognoser for 0-16 årige i Odense Kommune. Figuren viser, at der pr. januar 2022 var 35.508 borgere i alderen 0-16 år i Odense Kommune. Antallet af disse borgere forventes at stige med 108 frem til år 2027. (Kilde: Odense Kommune).

udarbejdes der en særskilt elevtalsprognose på skoleområdet. Elevtalsprognosen danner baggrund for en forventet klassedannelse og planlægningen af de fysiske rammer på de enkelte skoler.

Befolkningsprognosen udarbejdes af COWI i samarbejde med Borgmesterforvaltningen og med input fra By- og Kulturforvaltningen og Børn- og Ungeforvaltningen. ▲

NU MÅ DET STOPPE

Og nu gælder det så om at fortsætte udrensningen, så ingen dyb faglighed findes nogle steder. Vi skal have kommunikationsfolk, der ikke kan stave, men er gode til sociologi. Kokke, der ikke kan lave mad, men har en bachelor i entreprenørskab.

Balletdanser? Nu må det stoppe. Du kan få bachelor i fænomnologi og blive projektleder i et firma, der udlejer trampoliner.

Murer? Du kan blive tusindkunstner med en bachelor i byggepladsens psykologi. Så lever vi fint med fuger, der svinger, forkert fliseklæb, dårligt fald i gulve og sjuskede fejllister.

Kresten Schultz-Jørgensen i Berlingske, 4. 4. 2022

KOMMUNER MÅ LAVE SÆRLIGE GRUNDSKOLER

Kommunerne får ifølge aftalen mulighed for at etablere særlige grundskoler til elever fra Ukraine. Ordningen vil ikke være omfattet af folkeskoleloven. Det betyder blandt andet, at der ikke stilles krav om undervisningstimetal, fagrække, Fælles Mål, kvalifikationskrav til lærere og klassestørrelser.

Politiken Skolemonitor, 25. 4. 2022

- Der er altid nogen, der kalder, og det vigtige er, at man kommer, når der bliver kaldt.

Digterpræsten Johannes Møllehave

- Vores danske skole er blevet vansiret af årtiers socialistiske og kulturradikale skolepolitik. Det går helt tilbage til den blå betænkning, siger Messerschmidt med henvisning til den radikale Kristen Helveg Petersens skoleinitiativ fra starten af 1960'erne.

Morten Messerschmidt (DF) i Politiken Skolemonitor, 29. 4. 2022

52 FÆRRE ANSØGNINGER TIL LÆRERUDDANNELSEN PÅ UCL

Af landets fire største læreruddannelsessteder i København, Aarhus, Odense og Aalborg noterer UC Lillebælts læreruddannelse i Odense sig for den største tilbagegang.

Her fik man 52 færre ansøgninger end sidste år, som svarer til en tilbagegang på 30 procent.

Folkeskolen, 17. 3. 2022

VOLDSOM STIGNING I ANTALLET AF UDDANNEDE LÆRERE

For mange lærere i de danske folkeskoler mangler en læreruddannelse. Sådan lyder konklusionen fra Danmarks Lærerforening på baggrund af en analyse fra tænketanken Arbejderbevægelsens Erhvervsråd.

Analysen viser, at andelen af lærere uden en læreruddannelse er steget fra 10,3 procent i 2012 til 18,1 procent i 2019. I runde tal svarer det til cirka 5.000 i lærerstillinger uden læreruddannelse i 2012 til omkring 9.100 i 2019.

Politiken Skolemonitor 2. 5. 2022

PÆDAGOGIKKENS GENKOMST?

Dannelse er desuden blevet skrevet ind både i den reviderede dagtilbudslov fra 2018, i den reviderede gymnasielov fra 2016 samt i de aktuelle tilløb til reformer af både lærer- og pædagoguddannelserne. Problemet med dannelsesbegrebets aktuelle popularitet er dog, at det nærmest er ved at blive kvalt i villige omklamringer og vidtløftige udlægninger og det forhold, at alle har deres forskellige dannelsesopfattelser.

Dertil kommer, at der i dag over en bred kam efterlyses pædagogik, især dog i forhold til lærer- og pædagoguddannelserne. Det sker ud fra erfaringen eller fornemmelsen af, at noget er gået tabt med lærings- og kompetencemåltænkningen og med det alt for generaliserede og nivellerende uddannelsesbegreb.

Jens Erik Kristensen i DPU-magasinet Asterisk nr. 100, april 2022

DPU-lektor Jens Erik Kristensen (FOTO Erik Schmidt).

PENSIONIST – ELLER SNART PENSIONIST?

I Fraktion 4 hygger vi os i et godt socialt samvær. Vær med og få mere for dit medlemskab af DLF.

Arbejdsområder: Mødeaktiviteter for medlemmer af Fraktion 4, udflugter, rejser, deltagelse i Det fynske Pensionistforum.

Vær med og få mere for dit medlemskab af DLF.

AKTIVITETSKALENDER FOR FRAKTION 4 – FORÅR 2022

MAJ

31. Forårstur. Midtjyllands Klondyke. Se hjemmeside.

- Tilmelding til møder på Skt. Klemensskolen senest fredagen før til: pensionister082@dlf.org
- Tilmelding til ture og rejser ligeledes til pensionister082@dlf.org

Du kan se hjemmesiden med aktiviteter for Fraktion 4 på www.odenselaerereforening.dk/om-olf/pensionister

Som medlem af Fraktion 4 holdes du løbende orienteret om aktiviteter via mails. HUSK derfor at oplyse din mailadresse til Odense Lærerforening.

Vi lever i antiintellektualismens tidsalder, hvor erhvervslivet ikke gider høre mere snak og pjat, og selv centrumvenstre nikker i takt, når kravene om funktionstilvirket uddannelse fremsættes så skødesløst, som var de bestillinger på rejemadder på en frederiksbergsk frokostrestaurant.

Henrik Palle i Politiken, 2. 5. 2022

ET SYSTEM FOR FLYGNINGEBØRN

Hvis den konkrete skole ikke har et veletableret system for flygtningebørn, kan det også udfordre den almene lærer, hvis vedkommende har manglende erfaring med at arbejde med netop den situation.

»Samtidig er lærerne meget bundne af tests og undervisning fra læringsportaler. Jeg tror, at de her børn måske kommer til at sidde og ikke være ordentligt med, fordi der ikke er ressourcer til at inkludere dem, medmindre der følger støttepersoner med, som kan hjælpe med at oversætte og omdanne undervisningen,« siger Gro Hellesdatter Jacobsen.

Politiken, 9. 3. 2022

13.100 LÆRERE MANGLER I 2030

Skolerne vil i fremtiden få sværere ved at rekruttere nye lærere. I 2030 ventes der nemlig at mangle omkring 13.100 lærere.

(...) Det får Stefan Hermann, formand for Danske Professionshøjskolelæreres rektorkollegie og rektor for Københavns Professionshøjskole, til at slå alarm.

»Det er ret dramatisk, hvis der bliver flere og flere uden en uddannelse i de her institutioner, hvilket det ser ud til. Det er svært at forestille sig robotter i dagtilbud, eller at vi skal importere østeuropæisk arbejdskraft til at undervise i skolerne,« siger han til Politiken og fortsætter:

»Hvis ikke man kan levere tilstrækkelig kvalitet i Danmark på skoler, dagtilbud og sundhedsområdet, svækkes tilliden til det offentlige. Så knækker velfærdskontrakten, hvor vi betaler en høj skat og gerne vil gerne have kvalitet til gengæld«.

Politiken Skolemonitor 21. 5. 2022

MANGFOLDIGE LÆRINGSMILJØER

Odense-projektet "Sammen om mangfoldige læringsmiljøer" har modtaget 9 millioner kroner fra A.P. Møller Fondens folkeskoledonation. (...)

Hver skole uddanner nøglepersoner. De skal som agenter understøtte lærere og pædagogers samarbejde om at tilrettelægge en mere varieret og differentieret undervisning. Agenterne kommer til at fungere som en slags spillende trænere på egne skoler, når det kommer til at få kollegaerne til at samarbejde om en skoledag, hvor flere børn er en del af fællesskabet.

Pressemeddelelse, Odense Kommune, 23. 2. 2022

Eva Nygaard, der er næstformand i Medlemsforum Vest, stiller op til sin tredje periode.

Hun passer på din pensionsopsparing

LÆRERNES PENSION // Pensionselskabet administrerer mere end 100 mia. kr. Lærer Eva Nygaard fra Dalumskolen genopstiller til medlemsforum Vest. Afstemningen foregår via sitet fora-valg.dk

TEKST & FOTO Erik Schmidt

Lærer Eva Nygaard fra Dalumskolen passer på, at lærernes pensionsmidler investeres i noget, der er etisk ansvarligt.

Hun er næstformand i Lærernes Pension (LP) Medlemsforum Vest, og genopstiller ved det kommende valg, der foregår fra 5. juni til og med 20. juni, og blandt hendes stillere er Odense Lærereforenings formand Charlotte Holm og næstformand Dennis Vikkelsø.

Formand for Medlemsforum Vest er Leif Plauborg, der også er formand for Randers Lærereforening.

Lærernes Pension, der blev stiftet i 1993, er ikke nogen bolsjebutik. Selskabet har årlige indbetalinger på over fem milliarder kroner og forvalter en formue på godt 100 milliarder kroner.

Pensionselskabet havde ved årsskiftet investeret ca. 800 millioner kroner i russiske virksomheder og obligationer, men de er hastigt under afvikling.

Lærernes Pension administrerer pen-

sionsordninger på vegne af over 145.000 skolelærere.

Det gælder lærere i folkeskolen, frie grundskoler, erhvervsuddannelser mm.

DLF-formand Gordon Ørskov Madsen er formand for LP's bestyrelse.

DER STEMMES VIA WEBSITE

Eva Nygaard genopstiller for tredje gang.

– Jeg er optaget af, at vi som lærere har de bedste og mest fleksible muligheder i vores liv – på og efter arbejde. Solidaritet og ansvarlighed er nøgleord for mig.

Fra 5. juni vil alle medlemmer i valgområdet for Medlemsforum Vest få et brev om valget. De fleste får det via eBoks, mens de, der ikke er tilmeldt eBoks, vil få et papirbrev.

For alle gælder det, at selve afstemningen foregår via sitet fora-valg.dk

De 25 kandidater, som får flest stemmer, er valgt. Valgresultatet offentliggøres den 21. juni 2022. ▲

BAGSMÆK

Dennis Vikkelse
 Bagsideredaktør
 DEVI@dlf.org

Odense Lærerforening
 Klaregade 19, 2. sal
 5000 Odense C
 Tlf. 6612 6890
 O82@dlf.org
 Odenselaerforening.dk

Claus Holm Thomsen
 Chefkonsulent

Bo Tryggedsson
 Konsulent

Tine Skov Hansen
 Sekretær

Mette Lund Kieler
 Sekretær

To ord

"Der findes en gammel sovjetvittighed om en mand, som deler flyveblade ud på Den Røde Plads i Moskva. Han bliver arresteret og ført til KGBs hovedkvarter, men her finder man ud af, at alle sider på hans flyveblade er blanke.

Så forklarer den oprørske sovjetborger: "Alle ved, hvad problemet er, så der er vel ingen grund til at skrive det."

Joken er blevet tragisk relevant igen. Den dag Putin indledte sin krig i Ukraine, delte russiske aktivister en video på Twitter af en kvinde, som står på Den Røde Plads med et lille skilt. Mens hun bliver filmet, vender hun skiltet om, så man kan se, at der står "dva slova". Det betyder "to ord" - i dag en populær kode for at sige det forbudte "nej til krig" (på russisk: "njet vojne")."

Berlingske, 19. 3. 2022

Fra filmen "The great dictator" fra 1940 (på dansk: "Diktatoren") af Charlie Chaplin.

Skuespiller Thomas Mørk i et indslag fra Odense Sommerrevy 2022 (FOTO Erik Schmidt).

